

HÉT ÉV UTÁN

Vasárnap délelőtt Juhász Gyulával — „Az én betegségem: menekülés ebből a mai világból...”

(A Délmagyarország munkatársától.) A Fodor-uccai házban nagy a fölfordulás. Előtte, az uccán téglakazlak tornyosodnak, a kapu alatt szürke faltörmelék borítja a kövezetet, az udvaron, virágborított cseresznyefák között állványok, malteros-ládák hevernek szerteszét. Ujul, alakul a régi ház, öreg falak omlanak le benne és újak emelkednek, a nyűtt padlódeszkák helyére tükörsima parkett kerül. Az ember, aki régen, hónapokkal ezelőtt járt itt utoljára, — Juhász Gyulát látogatni, azt hiszi, hogy idegen helyre tévedt. De aztán az emeleti ajtó üvegablakán túl feltűnik a mindig szorgos Juhász-néni mosolygó arca — Juhász Gyula égő szeme világít erről a kedves arcról — és már nyílik is az ajtó, már halk szavakba formálódik az anyás aggodalom:

— Jaj, Istenem, fekszik még. Vasárnap van, ilyenkor későn kel. Talán ne is tessék most bemenni hozzá, hátha megharagszik...

Április van, az udvaron dusan, diadalmasan virágzanak a cseresznyefák, terhes viráglombjuk szelíden bókol a déli harangzó muzsikája előtt. Április van és hirtelen eszembe jut egy régi vers, Juhász Gyula énekelte hosszú, beteg, szomorú évekkel ezelőtt. A címe:

Április bolondja.

Benned születtem, édesbús, szeszélyes
Tavaszi hónap, felleget, derűs,
Mikor a rétek lelke már fölérez
S brekeg a vízben száz bús hegedűs.

A Tisza partján ringatott a bölcsem,
Holdtölte volt — tavaszi anda hold —
S a szőke fényben az éjet betöltőn
A vizek népe mind nászdalt dalolt.

En hallgattam e furesán bánatos dalt,
Mely egyhangún szép és gyönyörbe olvad
És sírvavigad, mint a honi ének.

Mások világgá zengő zongoráját
En nem irigylem. A magad cigányát
Lásd bennem, ó magyar, ki néked élek!

— Már tegnapelőtt kellett volna jönnöm — mondom mentegetőzve —, harmadikán, a születésnapján, amikor betöltötte az ötvenharmadikat...

— Jaj, ne is tessék róla beszélni. Nagyon szomorú volt. A születésnapján mindig nagyon szomorú...

HÉT ÉV ÓTA NINCS UJSÁG

Most is nagyon szomorú. Fekszik az ágyban, kedvetlenül engedi, hogy megszorítsam a kezét. Homlokán nagyon mélyek a ráncok. És hallgat.

Hallgatása megzavar. Dadogássá torzul a magamban betanult mondóka, amivel meg akartam kezdeni a beszélgetést. Olyan értelmetlenné zsugorodnak a sablónos kérdések: Hogy vagy, mit csinálsz, mi ujság? Látom, látom kell, mert mutatja, hogy nincs jól, hogy nem csinál semmit, csak fekszik és simogatja boltozatos homlokát, hogy tavaly óta, hét év óta nincs semmi ujság.

De látom azt is, hogy az ágy melletti fehérterítős asztalon a mai lapok hevernek. Az is látszik rajtuk, hogy nem érintetlenek.

És látom, hogy a szobában, ahol érződik a friss vakolás illata, nincs meg a régi rend. Az egyik sarokban hatalmas ruháskosár áll, tele könyvekkel.

Igy, zavart nézeődés közben, telnek a lassu percek. Néha dadogok egy-két kényszer-szót, de Juhász Gyula szótlan marad. Csak a homlokát simogatja, vagy rövidre nyírt szakállát. A tekintete lovva végigtapogat, végigsimogat

és közben az ujságokra téved.

Most aztán megszólal. Egész váratlanul. Abban a pillanatban, amikor már-már bucsuzni készültem tőle.

— Olvastam a „Csipetkédet” — mondja —, nagyon igaz írás. Ebben a világban már tényleg nem kell az abc, nem kell a könyv senkinek.

(Ebben a szerényke, igénytelen írásomban azt keseregtem el, hogy lassankint átrendezik a könyvespolcok kirakatait, kirámozzák belőlük a könyveket és praktikus papírféléket tesznek a helyükre, mert ezekből egy hét alatt nagyobb forgalmat bonyolítanak le a boltosok, mint a szépirodalmi könyvekből egy esztendő alatt.)

Halkan buggyannak ki belőle ezek az első szavak. Keszei, szomorúan, mint valami reménytelen vádbeszéd. De arca, szeme meg-

MEGHIVÓ

20 évvel a háború előtt és után előadássorozat.

Második rész.

SZELLEMI ÁRAMLATOK.

Dr. HILSGHER REZSŐ Budapest, egyet. magántanár: „Szociális védelem intézményei háború előtt és után”

Dr. VARKONYI HILDEBRAND egyet. nyilv. rendes tanár, a Szegedi Pedagógusok Köre elnöke: „Bevezető szavak a korszerű pedagógiáról.”

BALOGHY MARIA Budapest, „Jövő útjain” szerkesztője, Női Szociális Iskola vezetője: „Új nevelés — új nemzedék.”

1936 április 26-án (vasárnap d. u. fél 5 órakor a Városháza dísztermében)

Szeged, 1936 április hó.

DOLGOZÓ NŐK CSOPORTJA.

elevenedik, homloka kigyullad és elsimulnak rajta a ráncok.

— Ennek a mai világnak nincs szüksége a betűre, a könyvre. Ez a világ az egészségügyi papír világává lett... Ha visszagondolok a régre, az én világomra és elgondolom, hogy mit jelentette abban a világban egy-egy új

Ha gépfonalat vesz,

mindig

kérjen

könyv, egy-egy új vers, hát megérttem a betegségemet, megérttem, hogy miért vagyok már hét esztendeje beteg a gyógyulás vágya és reménye nélkül. Láz volt, izgalom volt, szenzáció volt egy-egy új Ady-vers. Hetekig arról beszélgettünk. Megtanultuk kívülről és boros, mámoros éjszakákon százszor is elimádkoztuk. Esemény volt. Emlékszem arra is, hogy milyen színe volt fölöttünk az égnek, milyen formájuk volt a felhőknek, milyen illata volt a levegőnek...

EMLEKEK

Most már mesél. Régi emlékek elevenednek meg a szobában, amelynek ablakán bemosolyog az édesbús, szeszélyes tavaszi hónap.

— Szigeten voltam tanár, Máramarosszigeten, ezelőtt harminc évvel, huszonhárom éves koromban. 1906 volt. Akkor közölte Kiss József lapja, a „Hét,” Ódon ballada című versemet. Iskola, tanítás után bementem a vendéglőbe ebédelni. Később az asztalomhoz lépett egy ismeretlen fiatalember és engedelmet kért, hogy leülhessen. Aztán beszélni kezdett. Tudta, ki vagyok és könnyes lett a szeme, amikor elárulta, hogy olvasta A Hét legutóbbi számában a versemet, az Ódon balladát. Meg is tanulta és ott, a vendéglői asztal mellett el is mondta mingyárt. Nem is Máramarosszigeten lakott, hanem egy környékbéli kis faluban. Onnan jött be Szigetre, a városba, a „nagyvárosba.” De A Hét járt neki, észrevette, ha új vers jelent meg benne, lelkesedett érte, betanulta... Harminc évvel ezelőtt voltak még ilyen emberek. Ma pedig kinek kell már a

HUNGÁRIA—

Kávéházban és Halászcseréjében

Husvét mindkét napján délután és este

LÁNC!!!